

Bijlage 3 – Afkortingen en begrippen

Afkortingen

aOR	Adjusted Odds Ratio
BCO	Bron- en contactonderzoek
CI	Confidence Interval
COA	Centraal Orgaan Asielzoekers
DOT	Directly Observed Therapy (NL: Medicatie-inname onder toezicht)
ECM	Enhanced case management
EPD	Elektronisch Patiëntdossier
FBN	Fonds Bijzondere Noden
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GZA	GezondheidsZorg Asielzoekers
HIV	Human Immunodeficiency Viruses (NL: Humaan Immunodeficiëntievirus)
MTM	Medisch Technisch Medewerker
NPT	Nationaal Plan Tuberculose bestrijding
NTR	Nederlands Tuberculose Register
OR	Odds Ratio
PTLD	Post TB Lung Disease
RCT	Randomized controlled trial (NL: gerandomiseerd onderzoek met controlegroep)
REC	Regionaal Expertise Centrum
RR(R)	Relative Risk (Ratio)
SAT	Self Administrative Therapy (NL: Zelf inname van medicatie)
SES	Sociaal-economische status
SLR	Systematisch Literatuurreview
TBC	Tuberculose
TBI	Tuberculose-infectie
TPT	Tuberculose Preventieve Therapie
VAL	Verpleegkundige Anamnese Lijst

VOT	Video Observed Therapy (NL: Medicatie-inname onder videotoezicht)
VvAwT	Vereniging van Artsen Werkzaam in de Tuberculosebestrijding
V&VN	Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland
WGBO	Wet inzake de geneeskundige behandelingsovereenkomst
WGS	Whole Genome Sequencing
WHO	World Health Organisation (NL: Wereldgezondheidszorgorganisatie)
WOT	Wireless Observed Treatment
WPG	Wet Publieke Gezondheid

Begrippenlijst

Een **anamnese** is wat een patiënt met betrekking tot de voorgeschiedenis en relevante omstandigheden van zijn ziekte of aandoening aan een zorgverlener kan vertellen. Een anamnese komt tot stand doordat de zorgverlener aan de patiënt, gerichte vragen stelt.

Een **Baxterrol** is een medicijnrol die medicijnen op maat verpakt voor patiënten.

Een **behandeling is onderbroken** als voor een periode van meer dan 14 dagen geen medicatie is genomen/opgehaald en in de literatuur wordt een **behandeling als uitval** (loss to follow up/default) beschouwd als de persoon voor meer dan 2 aaneengesloten maanden geen medicatie heeft genomen en/of er geen contact is geweest.

Een **behandeling is voltooid** als aan het eind van de behandeling het voorgeschreven aantal doses is ingenomen óf wanneer naar inschatting van de arts of verpleegkundige bij het staken van de behandeling ten minste 80% van de voorgeschreven aantal doses is ingenomen én geen gegevens omtrent de kweek van het sputum aan het einde van de behandeling bekend is.

Een **behandelrelatie** is in de medische zorg is de relatie tussen patiënt en de personen die rechtstreeks betrokken zijn bij de uitvoering van de behandelovereenkomst.

Counseling is een therapeutische activiteit gericht op het leren omgaan met beperkingen en hinder. Het is vooral helend van karakter en legt de nadruk op emotionele aspecten van problemen en vragen.

Co-morbiditeit is het naast elkaar voorkomen van verschillende aandoeningen of stoornissen tegelijkertijd bij één patiënt. Het wordt vaak gezien als ernstige problematiek.

Consensus betekent een overeenstemming of een gelijke visie die een groep of gemeenschap bereikt heeft. Consensus ontstaat door discussie, uitwisseling van standpunten en gemeenschappelijke reflectie.

Een **enabler** is een persoon die iets toelaat of mogelijk maakt. In de tbc-bestrijding wordt dit gebruikt om een vergoeding aan te geven die het voor de persoon gemakkelijker maakt om de behandeling succesvol te voltooien.

Een **focusgroep** is een kwalitatieve onderzoeksmethode waarbij een groep mensen wordt samengebracht om te discussiëren over een vooraf bepaald onderwerp. Een focusgroep is dus een soort interview waaraan meerdere respondenten tegelijkertijd deelnemen.

Heterogeen betekent ongelijksoortig of van verschillende herkomst.

Wanneer een persoon **immuungecompromiteerd** is, zijn ze vatbaarder voor infectie omdat het immuunsysteem (afweersysteem) niet goed werkt.

Een **incentive** is een beloning die iemand stimuleert en motiveert om bepaald gedrag vol te houden.

Een **intake** is een eerste, verkennend gesprek met een nieuwe patiënt.

Laaggeletterdheid (of: functioneel analfabetisme) houdt in dat mensen moeite hebben met de taalvaardigheden lezen en/of schrijven, maar ook met rekenen en digitale handelingen.

Lage gezondheidsvaardigheden. Hieronder verstaan we cognitieve en sociale vaardigheden die men nodig heeft voor het verkrijgen, begrijpen en toepassen van informatie voor het bevorderen of behouden van een goede gezondheid (WHO,2014).

Mediatie-inname onder toezicht (DOT), Medicatie-inname onder videotoezicht (VOT) en zelf inname van medicatie (SAT) zijn interventies ter ondersteuning/bespoediging van de therapietrouw waarbij een gezondheidsmedewerker erop toeziet dat de medicatie wordt ingenomen tijdens moment van inname (DOT) of via videobeeld (VOT). Als de patiënt medicatie inneemt zonder toezicht, valt dit onder SAT.

Odds (kansverhouding) is een term die in de wetenschap gebruikt wordt om de waarschijnlijkheid aan te geven dat een bepaalde gebeurtenis zal plaats vinden.

Een **patiënt is genezen** als aan het eind van de behandeling het voorgeschreven aantal doses is ingenomen óf wanneer naar de inschatting van de arts of verpleegkundige bij het staken van de behandeling ten minste 80% van de voorgeschreven aantal doses is ingenomen én de kweek van het sputum negatief is. (Bron: <https://www.rivm.nl/documenten/osiris-ntr-ziektevragenlijst-2021>)

Peer support, of lotgenotencontact is een manier om met iemand een relatie aan te gaan op basis van gemeenschappelijke kenmerken en eigenschappen, met als doel steun te bieden of te ontvangen.

Post TB, aanhoudende klachten nadat iemand is uitbehandeld voor tuberculose.

Psychosociaal is een term die verwijst naar situaties en relaties waarin psychische en sociale aspecten (met andere mensen of instanties) een belangrijke rol spelen.

Recidief betekent het opnieuw optreden van een ziekte, nadat deze een tijdlang verdwenen leek

Resistentie is de erfelijke verworven weerstand tegen giftige stoffen of tegen ziekteverwekkers. Organismen kunnen door mutatie resistentie verwerven, zoals bacteriën die resistent worden tegen antibiotica. Resistentie ontstaat door mutaties in het genetisch materiaal van de bacterie.

Risicofactoren zijn factoren die een relatie hebben met het zich ontwikkelen van een ziekte. Een risicofactor geeft de verhouding weer tussen het risico van blootgestelde personen te vergelijken met het risico voor niet-blootgestelde personen.

Risicotaxatie is het doen van een uitspraak over de waarschijnlijkheid dat een bepaald persoon in de toekomst specifiek omschreven gedrag zal vertonen.

Een **stigma** is een brandmerk dat aan een bepaald persoon, groep personen of zaak wordt gekoppeld. Stigma wordt omschreven als een ongewenste, beschamende eigenschap die de status van de individu in de ogen van anderen in de gemeenschap verlaagt.

Survey respons: reactie op de vragenlijst.

Onder **therapieontrouw** van de behandeling wordt verstaan het niet gebruiken of stopzetten van het behandelproces en /of het niet volgen van de voorgeschreven behandeling door de patiënt. Het is belangrijk om hierbij mee te nemen dat diverse externe factoren buiten de patiënt om (gezondheid, systeemfactoren, economische en persoonlijke redenen) hierbij een rol kunnen spelen. Verschillende factoren kunnen een belemmering zijn op het vermogen van de patiënt om therapietrouw te zijn.

Therapietrouw is de actieve en vrijwillige inzet van de patiënt bij de behandeling die is voorgeschreven door een medisch specialist. Het doel is om een specifiek resultaat te behalen. Deze afspraken moeten worden overeengekomen tussen de patiënt en het medisch personeel. Therapietrouw verwijst ook naar omstandigheden en een reeks gedragingen. Het gaat erom hoe goed de patiënt in staat is (rekening houdend met alle factoren) om een voorgeschreven therapie of kuur te volgen.